

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*

AN APPLICATION OF FOUR BRAHMAVIHARN PRINCIPLES IN
ACADEMIC ADMINISTRATION OF TEACHERS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NAKHON SI THAMMARAT

นภัทสรณ์ พรหมแก้ว

Napatsorn Phromkaew

ทิพมาศ เสวตวรโชต

Tippamas Sawetvorchot

สันติ อุนจะนำ

Santi Aunjanam

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand

E-mail: napatsorn.poppap@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,742 คน ทำการคัดเลือกโดยเทียบตารางสำเร็จรูปตามสูตรของเครซีเมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกรุณา

* Received 10 September 2022; Revised 27 September 2022; Accepted 25 October 2022

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช คือ ครูควรที่จะช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทุกคนด้วยความยุติธรรม วางใจเป็นกลาง มองให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริง

คำสำคัญ: การประยุกต์, การบริหารงานวิชาการ, พรหมวิหาร 4

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the application level of the Four Brahma Vihara principles in teachers' academic administration. Under the Office of Nakhon Si Thammarat Secondary Education Service Area 2) To study and compare the application of the Four Brahma Vihara principles in academic administration of teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office which classified by gender, age, educational background and work experience 3) to study the recommendations for the application of the Four Brahma Viharn principles in teachers' academic administration. Under the Office of Nakhon Si Thammarat Secondary Education Service Area. The research model, the researcher studied documents, textbooks, data, statistics, the importance of the problem, and related research documents. to create a data collection tool. The researcher took the tool to check the quality of the tool. Inspected by three experts involved in educational administration. The researcher prepares a draft research report and submits it to the control committee for review, improvement, and correction of deficiencies as recommended by the control committee. and publishing and submitting a complete research report. The quantitative research method using a questionnaire was used as a tool. The samples used in this research were:

school teachers Under the Office of Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area, 2021 academic year, 2,742 people. The selected sample consisted of 338 people according to Krejcie and Morgan tables. The statistics used in the descriptive analysis of the data were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that : 1) Application of the Four Brahma Viharn Principles in Teachers' Academic Administration Under the Office of the Secondary Educational Service Area, Nakhon Si Thammarat as a whole was at a high level. When considering each aspect in descending order of average, it was found that the kindness aspect had the highest average, followed by the compassion aspect and the equanimity aspect. Mercy was the least average. 2) The comparative results of the application of the Four Brahma Vihara principles in teachers' academic administration. under the Office of Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area found that there were different genders, ages, educational backgrounds, and work experience, significantly different at the .001 level. 3) Suggestions on the application of the Four Brahma Viharn Principles in the academic administration of teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office: Teachers should help all colleagues with justice. The neutral trust wrong to go wrong correct calm gaze when there is no business that should be done because he is responsible for himself well He should be responsible for himself. or he should receive the results commensurate with his responsibilities Who scolds us, it's normal, let's put it aside. A little suffering can't do anything to us and do not judge immediately revealing the real problem to be fair.

Keywords: Application, Academic Administration, Brahmavihara 4

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 จากการสำรวจงานวิจัยของหลายสถาบันในประเทศไทยพบว่าต้องปรับปรุงอยู่มาก และยังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะตกต่ำอยู่เรื่อย ๆ เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดจากการสอบ O-Net (ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2562) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ลดลงถึงหกเปอร์เซ็นต์ และคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยลดลงถึงหกเปอร์เซ็นต์ ในด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ก็เห็นได้จากพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกไม่ว่าจะเป็นความไร้ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะอื่น ๆ ในการดำรงชีวิตที่สะท้อนให้เห็นทางสื่อมวลชน แม้จะเป็นเพียงส่วนน้อยแต่ก็พอให้มองเห็นคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดีสำหรับปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารก็ยิ่งจะเห็นว่าเป็นปัญหาที่ยากจะหาทางปรับปรุงไม่ว่าจะเป็นความไม่สมดุลและสอดคล้องเชื่อมโยงกันของโครงสร้างองค์กรหลักในส่วนกลาง ความไม่สอดคล้องกับระบบบริหารของประเทศ ของระบบบริหารของเขตพื้นที่การศึกษา สภาพเหล่านี้ทำให้การบริหารการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและนำไปสู่ปัญหาการขาดคุณภาพของการศึกษา (มูนา จารง, 2560) ซึ่งปัญหาคุณภาพของการศึกษาดังกล่าว เกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง รวมถึงผลอันเนื่องจากการบริหารจัดการของสถานศึกษาด้วย จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันก็อยู่ในช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 ที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มุ่งกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น ประชาชน และท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2562 ซึ่งข้าราชการทุกคนต้องประพฤติ ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม โดยใน มาตรา 5 ได้กำหนดไว้ว่า มาตรฐานทางจริยธรรม คือหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องประกอบด้วย (1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ (3) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม (4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ (5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ (7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับสภาพคุณงาม ความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้องในการปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) บุคลากรครูในฐานะเป็นแม่พิมพ์ของชาติจึงควรมีหลักธรรมในการยึดเหนี่ยวจิตใจในการบริหารงานวิชาการเพราะคุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร และเป็นเครื่องมือ ช่วยเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจ รู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ หลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักคุณธรรมของผู้ใหญ่ หรือที่ผู้บริหารงาน ควรยึดปฏิบัติ และสามารถใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการ ครูผู้ซึ่งบริหารงานวิชาการไร้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานวิชาการก็จะส่งผลต่อก่อให้เกิดความลำเอียง เลือกที่รักมักที่ชัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555- 2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มินิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2554) สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงมุ่งแก้ไขปัญหาคอนาภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น ประชาชนและท้องถิ่นได้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มี

ความสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากหรือน้อยขึ้นกับขนาดขององค์กร และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถึงอย่างไรการบริหารสถานศึกษาต้องมียานหลัก ๆ 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป (สัมมา ธนินิธิ, 2556) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของสถานศึกษา ครูจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารเพราะการบริหารเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการ ในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอนการจัดแบบเรียน คู่มือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนการปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลประเมินผล การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น และขอบข่ายของงานวิชาการเป็นขอบข่ายที่กว้างและเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการ (จรัญ เก้าเอี้ยน, 2557) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารการศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปฐนิกา เทียนใส, 2557) จากขอบข่ายงานที่กว้างจึงได้สังเคราะห์การบริหารงานวิชาการมา 5 ด้าน คือด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการ

ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ลักษณะสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้มีความเป็นมาจากการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 2,710 กลุ่มตัวอย่าง 335 คน โดยปัญหาสามอันดับแรกที่พบมากที่สุด คือ การร่วมมือของครูในการทำงาน ลำดับต่อมาคือ การบริหารงานวิชาการ และการผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน

หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลักธรรมที่ผู้บริหารน่าจะยึดเป็นหลัก ในการปฏิบัติราชการ คือ พรหมวิหาร 4 สำหรับพรหมวิหาร 4 มีประจำใจผู้ใด ผู้นั้นจะถึง ซึ่งความประเสริฐเป็นที่เคารพกราบไหว้บูชาของคนทั่วไป ผู้ปกครองหรือผู้บริหารที่มีพรหมวิหาร 4 ย่อมปรารถนาความเจริญของผู้ใต้บังคับบัญชา มีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กรุณาและสงสารปรารถนา จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพ้นทุกข์ยินดีมีมิตตาในความสุขความเจริญของผู้เพื่อนร่วมงาน และวางใจ ให้เป็นกลาง เที่ยงตรงแน่วแน่เป็นอุเบกขา

จากความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จึงมีความน่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการของครู เพื่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่ความร่มเย็น ความเสมอภาค การช่วยเหลือเกื้อกูล สนับสนุนเพื่อร่วมองค์กร ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ครูมีความสุขในการทำงานส่งผลให้นักเรียนมีความสุขและเป็นคนคุณภาพของสังคม และเป็นต้นแบบที่ดีของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 2,742 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,742 คน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ 338 คน ซึ่งได้มาโดยเทียบตาราง เครซี และมอร์แกน

ซึ่งขนาดประชากรจำนวนหลักพันคน ใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10% การใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างใหญ่จะมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนน้อย เนื่องจากขนาดกลุ่มตัวอย่างใหญ่ให้ข้อมูลที่เที่ยงตรง การคำนวณทางสถิติมีความถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างยังมีขนาดใหญ่มากเท่าใด ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มจะลดน้อยลงแต่เมื่อถึงจุดหนึ่งแม้จะเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ใหญ่ขึ้นอีกแต่ความคลาดเคลื่อนก็ลดลงได้ไม่มากนัก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามจัดส่งไปให้ครูผ่านระบบ E-office ของสถานศึกษาเพื่อมอบให้กลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บได้ทุกฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งทุกฉบับมีคำตอบที่สมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกันคือ

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้เนนการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ควบคุมสารนิพนธ์

2. นำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องตามหลักวิชาการความสอดคล้องกันของข้อความตลอดจนภาษาที่ใช้ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67 - 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มกลุ่มประชากรที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ที่ไม่ตรงกับกลุ่มตัวอย่าง

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) และได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .98 (ภฤติยา วงศ์ก้อม, 2544)

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษา ค้นคว้าอิสระเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad \bar{X} &= \frac{\sum X_i}{x} \\ \text{โดยที่} \quad \bar{X} &= \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนน} \\ X_i &= \text{คะแนนของครูกลุ่มตัวอย่าง} \\ n &= \text{ขนาดของตัวอย่าง} \end{aligned}$$

3. สถิติที่ใช้ในการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

$$\begin{aligned} s &= \sqrt{\frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{n-1}} \\ \bar{X} &= \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนน} \\ \bar{X} &= \text{คะแนนของประชาชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน} \\ f &= \text{ความถี่} \\ n &= \text{ขนาดของตัวอย่าง} \end{aligned}$$

4. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช” ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 191 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 147 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50

1.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 122 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมา มีอายุ 25 – 30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และ 31 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 106 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40

1.3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 270 คน คิดเป็นร้อยละ 79.90 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวนทั้งสิ้น 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และมีการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

1.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 รองลงมา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี จำนวนทั้งสิ้น 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 – 15 ปี จำนวนทั้งสิ้น 55 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการ ของครู	ระดับการประยุกต์ใช้หลัก พรหมวิหาร 4		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา	4.26	0.49	มาก
2. ด้านกรุณา	4.43	0.50	มาก
3. ด้านมุทิตา	4.41	0.53	มาก
4. ด้านอุเบกขา	4.41	0.53	มาก
รวม	4.38	0.38	มาก

จากตารางพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ของครูมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P - value
ชาย	147	4.42	0.55	71.95***	0.000
หญิง	191	4.41	0.51		

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	P - value
ต่ำกว่า 25 ปี	122	4.32	0.66	49.90***	0.000
25 - 30 ปี	110	4.41	0.42		
31 ปีขึ้นไป	106	4.52	0.43		

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	F	P - value
ปริญญาตรี	270	4.40	0.54	88.18***	0.000
ปริญญาโท	66	4.43	0.46		
ปริญญาเอก	2	4.50	0.70		

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านคุณา ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	P - value
1-5 ปี	132	4.35	0.60	37.57***	0.000
6-10 ปี	97	4.47	0.43		
11-15 ปี	55	4.44	0.43		
16 ปีขึ้นไป	54	4.53	0.41		

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 6 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านเมตตา		
1.	ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมสร้าง และปรับปรุง ช่วยเหลือกันในการหลักสูตร ของสถานศึกษา	18
2.	ผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษา ควรมีช่วยเหลือกันในการจัดนิเทศ กำกับติดตามร่วมกันอย่างละเอียด	16
3.	ผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาควรมีการประเมินผลร่วมกัน	14
รวม		48

2. ด้านกรรณา

1.	ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน	13
2.	จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการ	11
3.	ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นจากครู	10
รวม		34

3. ด้านมูทิตา

1.	ผู้บริหาร และครูคอยแสดงความยินดีแก่เพื่อนร่วมงานเมื่อประสบ ความสำเร็จ คิดยินดี โดยอารมณ์พลอยยินดีนี้ไม่มีเพื่อผลตอบแทน	14
2.	ผู้บริหาร และครูไม่ควรอิจฉาริษยา ร่วมชื่นชม และยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นมี ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น	12
3.	มีความอ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแอ	10
รวม		36

4. ด้านอุเบกขา

1.	ควรเปิดโอกาสให้องค์กรภายนอก เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	11
2.	เตรียมตัวกับการรับการประกันคุณภาพ ซึ่งทำให้ปรับตัวกับการประเมิน	12
3.	จัดแหล่งเรียนรู้ และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจะได้มีโอกาสออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน หรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จะได้มีความหลากหลายพอ	9
รวม		32

จากตารางพบว่า ครูได้เสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มากที่สุด คือ ด้านเมตตา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมสร้าง และปรับปรุงช่วยเหลือกันในการหลักสูตร ของสถานศึกษา ควรมีช่วยเหลือกันในการจัดนิเทศ กำกับติดตาม ร่วมกันอย่างละเอียด และควรมีการประเมินผลร่วมกัน รองลงมา คือ ด้านมูทิตา ได้แก่ ผู้บริหาร

และครูคอยแสดงความยินดีแก่เพื่อนร่วมงานเมื่อประสบความสำเร็จ คิดยินดี โดยอารมณ์พลอยยินดีนี้ไม่มีเพื่อผลตอบแทน ไม่ควรอิจฉาริษยา ร่วมชื่นชม และยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นมี ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น มีความอ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแอ และน้อยที่สุด คือ ด้านอุเบกขา ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้องค์กรภายนอก เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เตรียมตัวกับการรับการประกันคุณภาพ ซึ่งทำให้ปรับตัวกับการประเมิน จัดแหล่งเรียนรู้ และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจะได้มีโอกาสออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนจะได้มีความหลากหลายพอ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช” ดังนี้

1. ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช การแสดงออก และความปรารถนาดีต่อหน่วยงานในการปรับปรุง พัฒนา สร้างแรงจูงใจในการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน ส่งเสริมให้หน่วยงานจัดกระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มูนา จารง (2560) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโดยอยู่ในระดับมากผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการควรพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและควรมีการนิเทศการศึกษาเป็นระยะและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีระดับ ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากแต่ทั้งนี้ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาบางรายด้านยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงควรมีการพัฒนางานวิจัยด้านมาตรฐานการศึกษาทั้ง 4 ด้าน เช่น ด้านผู้เรียนควรสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติและสมเหตุสมผล

ด้านเมตตา พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปลายได้ว่า ครูส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือการสรุป รายงานผล การบริหารจัดการหลักสูตร มีการแสดงออก และความปรารถนาดีต่อหน่วยงานในการปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ มีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์เป้าหมาย พันธกิจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระสมุหเสมียน สมณธมโม (อุทัยแสงไพศาล), (2561) ได้ศึกษา “แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี” พบว่า ด้านเมตตา ผู้บริหารควรมีการบริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีและสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรและผู้รับบริการทางการศึกษา ด้านกรุณาผู้บริหารควรมีความกล้าตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตพร้อมกัน และควรมีการวางแผนการบริหารงานในอนาคตได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ

ด้านกรุณา พบว่า ครู ที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปลายได้ว่า ครูส่วนใหญ่ได้มีการปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ มีการช่วยเหลือการจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้หน่วยงานจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ และได้มีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยญาดา โพนสิงห์, (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูโรงเรียนเทศบาล 4 (ฉลองรัตน์) อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” พบว่า กรุณา หรือความสงสาร เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแต่ละสถาบัน แต่ละองค์กรนั้นเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่บุคคลในแต่ละกลุ่มแต่ละสังคมจะเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย การที่จะสร้างความสัมพันธ์กับใครคนใดคนหนึ่งก็เป็นการยากมิใช่น้อยอยู่แล้ว แต่ในระดับองค์กรอันเป็นจุดศูนย์รวมของคนหลายระดับ ยิ่งจำนวนมากก็ยิ่งเพิ่มความยุ่งยากมากขึ้น แต่อย่างไรก็

ตามการอยู่รวมกันของคนจำนวนมาก มนุษย์สัมพันธ์ก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้นแต่จะด้วยวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มคนในแต่ละสังคมแต่ละองค์การ

ด้านมุทิตา พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ครูส่วนใหญ่ได้มีการส่งเสริมให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู ให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้มีการส่งเสริมให้หน่วยงานจัดกระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ได้ส่งเสริมให้หน่วยงานนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรนภา ชำนินอก (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหาร โรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาเขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรแสดงความยินดี ความชื่นชม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ควรเอาใจใส่ในการให้การประสานงานต่าง ๆ ของบุคลากรและผู้ปกครองนักเรียนยินดีกับความสำเร็จของผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วง

ด้านอุเบกขา พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ครูส่วนใหญ่คอยแนะนำส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา คอยแนะนำส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบต่องานในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา มีความรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุบรรลु เหตุผล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านอุเบกขา ผู้บริหารโรงเรียนควรวางใจเป็นกลาง และสั่งการทำงานภายใต้ขอบเขตอำนาจ หน้าที่ตามความเหมาะสม และควรมีการประชุมโดยส่วนรวม สร้างความเข้าใจ และประเมินผลงานอย่างยุติธรรม

[illegible]

ในการบริหารงานวิชาการของครูไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทิศ การเพียร (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารบุคลากรตามหลักพรหมวิหาร 4 ในทัศนะของบุคลากรตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรตามหลักพรหมวิหาร 4 ใน ทัศนะของบุคลากรตำแหน่งปฏิบัติการและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ด้านอุเบกขาไม่แตกต่าง ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้าน มุทิตา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แนวทางการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของบุคลากรตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป ควรส่งเสริมการนำพรหมหาร 4 ประกอบด้วย ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา ด้านอุเบกขาไปใช้ในการบริหารงานบุคลากรให้มากขึ้น เพื่อปรับปรุง และพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สนับสนุนด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับกลุ่มครูที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร คือ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ส่งเสริมให้มี กระบวนการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรพี่ช่วยน้อง น้องช่วยพี่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ กำกับติดตาม ตรวจสอบระบบการนิเทศการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบตรวจสอบได้เพื่อการพัฒนา

1.2 จัดทำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อความชัดเจนในการ ตรวจสอบ กำกับติดตามการใช้ การนำเสนอปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ระหว่างการใช้หลักสูตร รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครศรีธรรมราช

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- จรูญี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปณิกา เทียนใส. (2557). สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดเสด็จ นคร สำนกงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พรนภา นรินอก. (2558). การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาเขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน สารนิพนธ์ (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชมหาวิทยาลัย.
- พระสมุห์สมนึก สมณธมโม (อุทัยแสงไพศาล). (2561). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มุนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (20 มีนาคม 2562) เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง.
- สัมมา รณิธย์. (2556). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพมหานคร. พิมพ์ลักษณะ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. (2562). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 สพม.12.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุบรรณ เหตุผล. (2561). ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อุทิศ การเพียร. (2558). การบริหารบุคลากรตามหลักพรหมวิหาร 4 ในทัศนะของ บุคลากรตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.